

Mühendislik Eksiği ve Denetimsizlik Can Almaya Devam Ediyor...

KAÇAK ELEKTRİK TESİSATLARI İÇİN ACİL DENETİM ÇAĞRISI

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu, Manisa'da aydınlatma direğine temas eden bir çocuğun hayatını kaybetmesi üzerine 12 Kasım 2021 tarihinde yazılı bir basın açıklaması yaptı. Olay yerindeki ilk incelemelere göre, direğinin elektrik dağıtım şirketinin bilgisi dışında dikildiği ve kaçak olarak enerji verildiği bilgisinin paylaşıldığı açıklamada, mühendislik hizmeti almayan ve kamusal denetimden geçmeyen elektrik tesisatlarının risk oluşturduğu vurgulandı.

Manisa'nın Alaşehir İlçesi'ne bağlı Yeşilyurt Mahallesi'nde sokak aydınlatması direğine temas eden 13 yaşındaki bir çocuk, 3 Kasım 2021 tarihinde hayatını kaybetti. Öncelikle Yeşilyurt halkına, acılı aileye başsağlığı diliyoruz.

Olay yerinde yapılan ilk incelemelerdeki tespitler ışığında, kamuoyunun uyarılması ihtiyacı doğmuştur.

Ölüme neden olan aydınlatma direğinin, görevli elektrik dağıtım şirketinin bilgisi dışında dikildiği ve bu direğe kaçak şekilde enerji verildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu direğe, enerji verilen hatta ve üzerindeki aydınlatma elemanına ilişkin herhangi bir projelendirme, dolayısıyla bir denetim de söz konusu olmamıştır.

Standart dışı, boruların birbiri üzerine eklenmesiyle oluşturulan bu direğe yerleştirilen sokak aydınlatması armatürüne, bir başka direktan alınan elektrik enerjisi kaçak bir hatla bağlanmıştır. Elektrik kablosunun izolasyonunu sağlayan dış kılıfının yırtılması sonucu, demir boruyla temas gerçekleştiği belirlenmiştir. Özellikle kırsal bölgelerde sokak aralarında aydınlatma gereksinimi duyulan yerlerde mahalle sakinlerinin, yetkisiz kişiler tarafından yapılan önermelere güvenerek, yetkili dağıtım şirketine veya yerel idarecilere bilgi vermeden

yaptığı bu tarz tesisatlar, halkımızın can ve mal güvenliğini tehdit etmektedir.

Tüm boyutlarının yürütülen adli soruşturma sonunda belirlenecek olmasına rağmen olayın, "kaza" olarak değerlendirilmemesi gerektiğini şimdiden ifade edilebiliriz.

Bu örnekte olduğu gibi, mühendislik hizmeti alınmadan yapılan elektrik tesisatları her zaman risk oluşturmaktadır. Genel aydınlatma kapsamında kullanılan direklerin sorumluluğu ve denetimi elektrik dağıtım şirketindedir. Kamu kaynaklarıyla finanse edilen sokak aydınlatmasıyla ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olarak tesis edilen tüm direkler tespit edilerek, ivedilikle kaldırılmalıdır.

Aydınlatma ihtiyacı varsa doğru şekilde projelendirilerek sağlanmalıdır. Elektrik dağıtım şirketleri, kaçak elektrik mücadeleyi sadece mali konulara odaklanarak yürütmeme, tüketim bedeli hazine tarafından ödense de bu tip kaçak tesisatlara da engel olmalıdır.

Yeşilyurt Mahallesi'nde olduğu gibi kamunun kullanımına açık alanlarda, yetkisiz kişilerin gelişi güzel konumlandığı aydınlatma tesisatı ve reklam panolarının sayısı her geçen gün artmaktadır. Kentlerde, kamunun kullanımına açık cadde, sokak, park,

bahçelerde ve site içi yollarda yer alan standart dışı aydınlatma direklerine izin verilmemelidir.

Son dönemde büyük inşaat projelerinin yürütüldüğü alanlara geliş güzel ışıklı reklam panoları yerleştirildiği, dekoratif aydınlatma yapıldığı gözlenmektedir. Söz konusu elektrik tesisatları, tesis edilirken kamusal bir denetimden geçmediği gibi periyodik olarak da kontrol edilmemektedir. Kamuya açık alanların, TEDAŞ şartnamelerine göre projelendirilip aydınlatılması gerekmektedir.

Odamız, uzun yıllardır can güvenliği için alınacak önlemleri "kaynak israfı" olarak gören anlayışa karşı mücadele etmektedir. Tüm elektrik tesislerinin düzenli olarak bakımının yapılması ve bu tesislerin periyodik kontrolünün hayati önemde olduğunu bir kez daha hatırlatırız.

Özellikle kamuya açık alanlardan başlayarak periyodik kontrol için acilen bir düzenleme yapılmalıdır. Mevcut mevzuatta zorunlu tutulmasa da, başta bina yöneticileri, işletmeciler, hastane, yurt ve okul yönetimleri olmak üzere tüm yurttaşlara ek önlem alma çağrısı yapıyoruz. Ölümlü kazaların önlenmesi için EMO İzmir Şubesi olarak, kamusal denetim görevine hazır olduğumuzu, kamuoyuna bir kez daha duyurmak isteriz.